

Jak mierzyć i badać skuteczność działań społecznych?

prowadząca: Agnieszka Trzaska

organizator:

FUNDACJA
IM. STEFANA BATOREGO

Masz
Głos

Agnieszka Trzaska

Badaczka, facylitatorka, autorka i koordynatorka projektów społecznych i procesów partycypacyjnych.

Na co dzień działa w Pracowni Zrównoważonego Rozwoju w Toruniu. Współpracuje z wieloma organizacjami pozarządowymi i instytucjami w województwie kujawsko-pomorskim i w Polsce. Regionalnie koordynuje akcję Masz Głos.

Jest absolwentką filozofii i antropologii UMK w Toruniu.

A prywatnie miłośniczką książek, gór, ogrodów i spacerów z psem.

Czy zajmiemy się dzisiaj?

- Definicja – czym ewaluacja różni się od zwykłej rozmowy?
- Etapy ewaluacji - od planowania po wdrożenie wniosków.
- Jak konstruować pytania ewaluacyjne – kryteria.
- Realizacja – trzy przykłady ewaluacji z naszego podwórka.
- Jak analizować dane i wyciągać wnioski?
- Podsumowanie, dobre praktyki.
- Mikro ewaluacja w praktyce.
- Pytania od Was.

Czym właściwie jest ewaluacja?

To praktyczny proces, który pozwala nam określić czy nasz projekt osiągnął zamierzony cel i co nasi uczestnicy z niego tak naprawdę wynieśli.

To oparta na faktach, systematyczna refleksja nad sensem i efektem naszego działania.

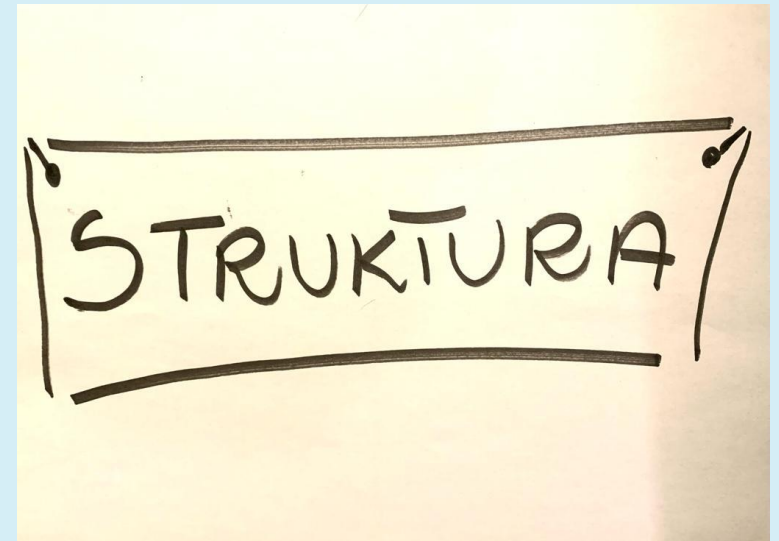
Dzięki i na podstawie ewaluacji oceniamy wartość naszego projektu.

Etapy ewaluacji

- Planowanie
- Realizacja
- Analiza danych, wyciąganie wniosków
- Podsumowanie
- Wykorzystanie wyników, wdrażanie

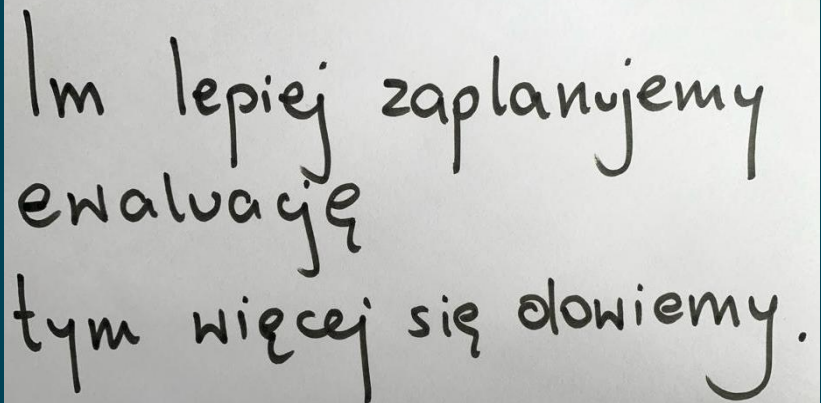
Co odróżnia ewaluację od zwykłej rozmowy?

1. CO chcemy ewaluować?

1. Projekt/działanie - perspektywa uczestników.
2. Projekt/działanie - perspektywa naszego zespołu.
3. Wewnętrzną pracę zespołu projektowego.

Planowanie

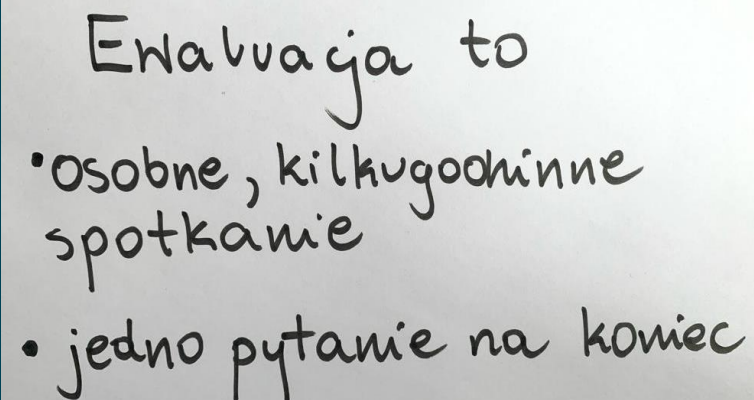

Im lepiej zaplanujemy
ewaluację
tym więcej się dowiemy.

1. CO chcemy ewaluować?

1. Długotrwały proces
2. Krótkie działanie

Planowanie

-
- Ewaluacja to
- osobne, kilkugodzinne spotkanie
 - jedno pytanie na koniec

Przykładowe pytania różnych obszarów ewaluacyjnych

1. Projekt/działanie - perspektywa uczestników:

- Czy Wasze potrzeby zostały zaspokojone poprzez nasze działanie?
- Co było dla Was trudne w czasie projektu?
- Co było dla Was najcenniejsze?
- Jakie oczekiwania nie zostały spełnione?

2. Projekt/działanie - perspektywa waszego zespołu

- Czy nasze działania były dobrze zaplanowane i realizowały cele projektu?
- Czy narzędzia, jakie zastosowaliśmy, pozwoliły nam osiągnąć cel?
- Czy harmonogram projektu był odpowiedni?
- Co pomogło w promocji wydarzeń?

Przykładowe pytania różnych obszarów ewaluacyjnych

3. Ewaluacja pracy zespołu - spotkanie wewnętrzne z zespołem

- Jak nam się ze sobą pracowało/pracuje?
- Co wspiera, a co utrudnia komunikację w zespole?
- Czy mieliśmy/mamy odpowiednie zasoby i kompetencje w zespole?
- Czy czegoś zabrakło? Jeśli tak, to czego?
- Czy podział obowiązków jest zgodny z kompetencjami i zasobami?

2. KTO

- Kto weźmie udział w badaniu? Grupa badana.
- Kto poprowadzi ewaluację? (Ktoś z zespołu? Osoba z zewnątrz?)
- Dla kogo?

(Na nasz wewnętrzny użytek? Dla grantodawcy?)

Planowanie

3. ILE

- Ile osób weźmie udział w badaniu? Grupa badana.
- Ile czasu potrzebujemy na spotkanie?
- Ile mamy na to środków? Budżet.

Planowanie

4. JAK

KRYTERIA:

- Skuteczność - do jakiego stopnia cele zostały osiągnięte?
- Efektywność - stosunek naszych poniesionych nakładów (pracy, wydatków) do wyników, jakie otrzymaliśmy.
- Trafność - czy działania, które zaplanowaliśmy, trafnie odpowiadają na potrzeby uczestników, ich możliwości, zasoby.

Planowanie

Tworzenie
pytań
ewaluacyjnych

4. JAK

KRYTERIA C.D.

- Użyteczność - w jakim stopniu realizacja działań rzeczywiście przyczyniła się do rozwiązania problemu, który zdiagnozowaliśmy na początku.
- Trwałość - czy pozytywne efekty działania mogą trwać po zakończeniu projektu?
- Inne ADEKWATNE do twojego działania (np. innowacyjność).

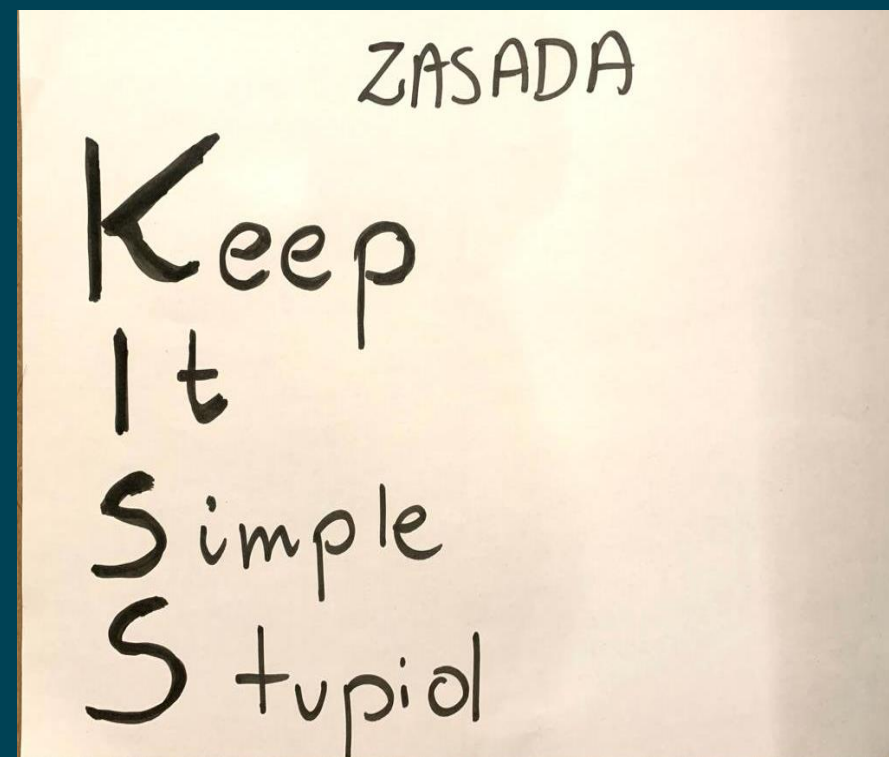
Planowanie

Tworzenie
pytań
ewaluacyjnych

4. JAK - narzędzia

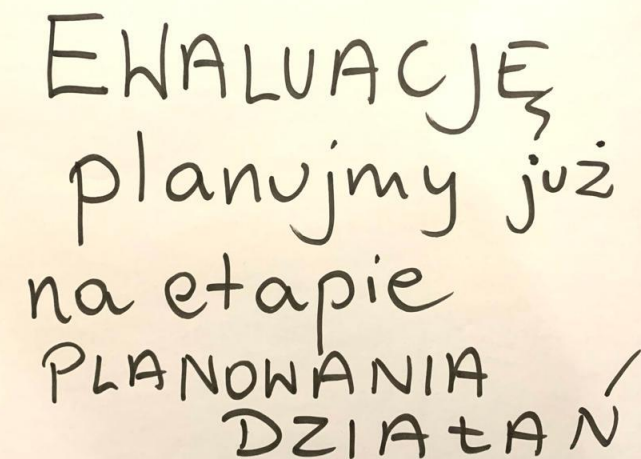
- badanie kwestionariuszowe (sondaże, ankiety),
- wywiad indywidualny i grupowy/warsztaty,
- obserwacja (np. miejsca po naszych działaniach),
- pomiar (przed/po/testowanie), np. ankieta,
- analiza dokumentów (lista obecności, notatki ze spotkań, materiały wypracowane na warsztatach),
- metody animacyjno-badawcze.

Planowanie

- Narzędzia dopasowane do uczestników, uczestniczek – im prościej, tym lepiej.
- Scenariusz – przebieg spotkania.
- Miejsce – dopasowane do ilości osób, przyjazne.
- Lista materiałów, jakich będziesz używać.
- Poczęstunek - zawsze na plus :)

Planowanie

EWALUACJĘ
planujemy już
na etapie
PLANOWANIA
DZIAŁAŃ

Realizacja – na wybranych przykładach

EWALUACJA DZIAŁAŃ PROJEKTU

Bardzo Młoda Kultura

PZR – jako zewnętrzny
ewaluator.

Narzędzie - warsztaty z
młodzieżą.

Projekt "Grubymi nićmi szyte" Brodnicki DK i I LO z Brodnicy

Cele ewaluacji

- W jakim stopniu dane działanie realizowało potrzeby młodzieży?
- Jak bardzo młodzież była zaangażowana w diagnozę i tworzenie inicjatywy?
- Długotrwałe możliwe efekty działań.
- Czy zajęcia były atrakcyjne i chcieliby je kontynuować?
- Pomysły na dalsze działania.

Przebieg ewaluacji – scenariusz spotkania

Wprowadzenie – po co to robimy, kim jesteśmy, ile czasu będzie trwało.

Integralka - coś zamiast rundki: każdy pisze na kartce rzecz o sobie, wrzucamy to do jednego pudełka, losujemy, czytamy na głos i wszyscy zgadują, o kim jest stwierdzenie na kartce.

Retrospektywa – osadzenie w doświadczeniu projektu.

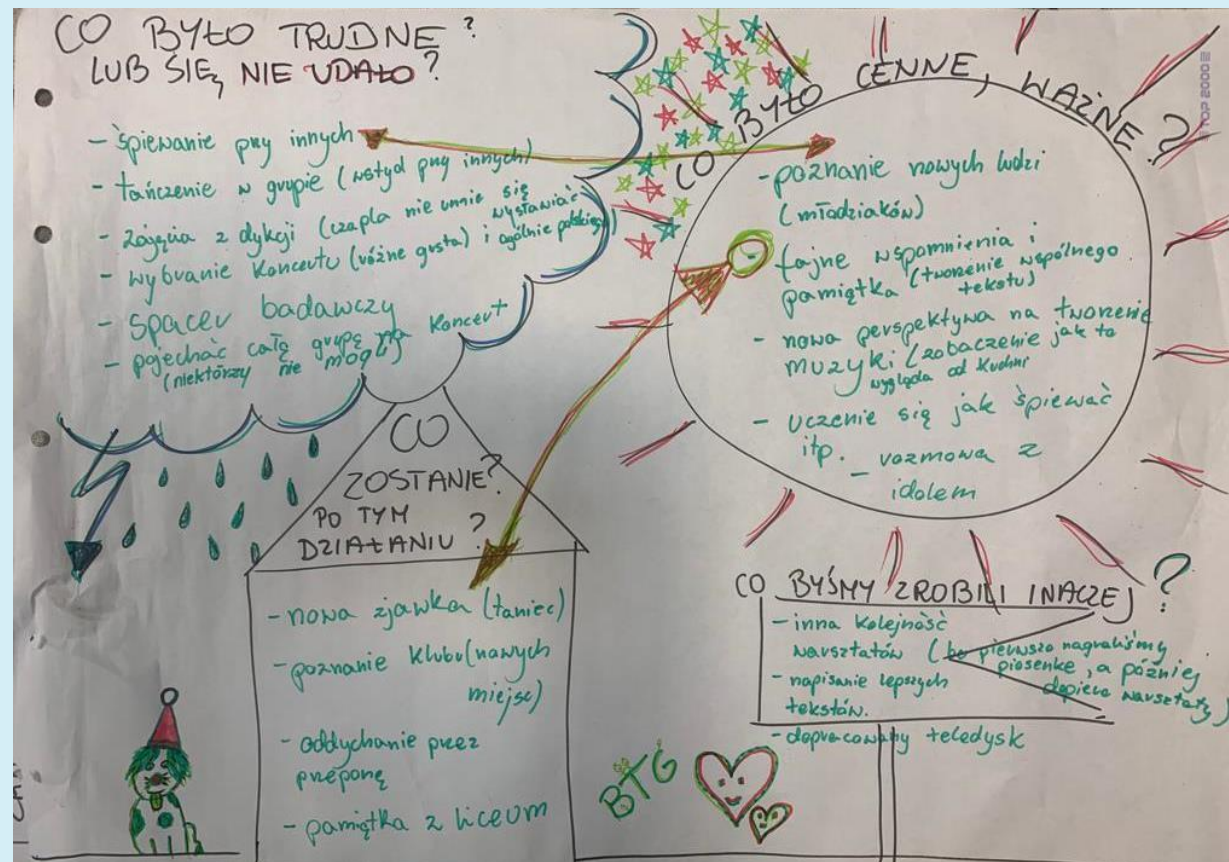
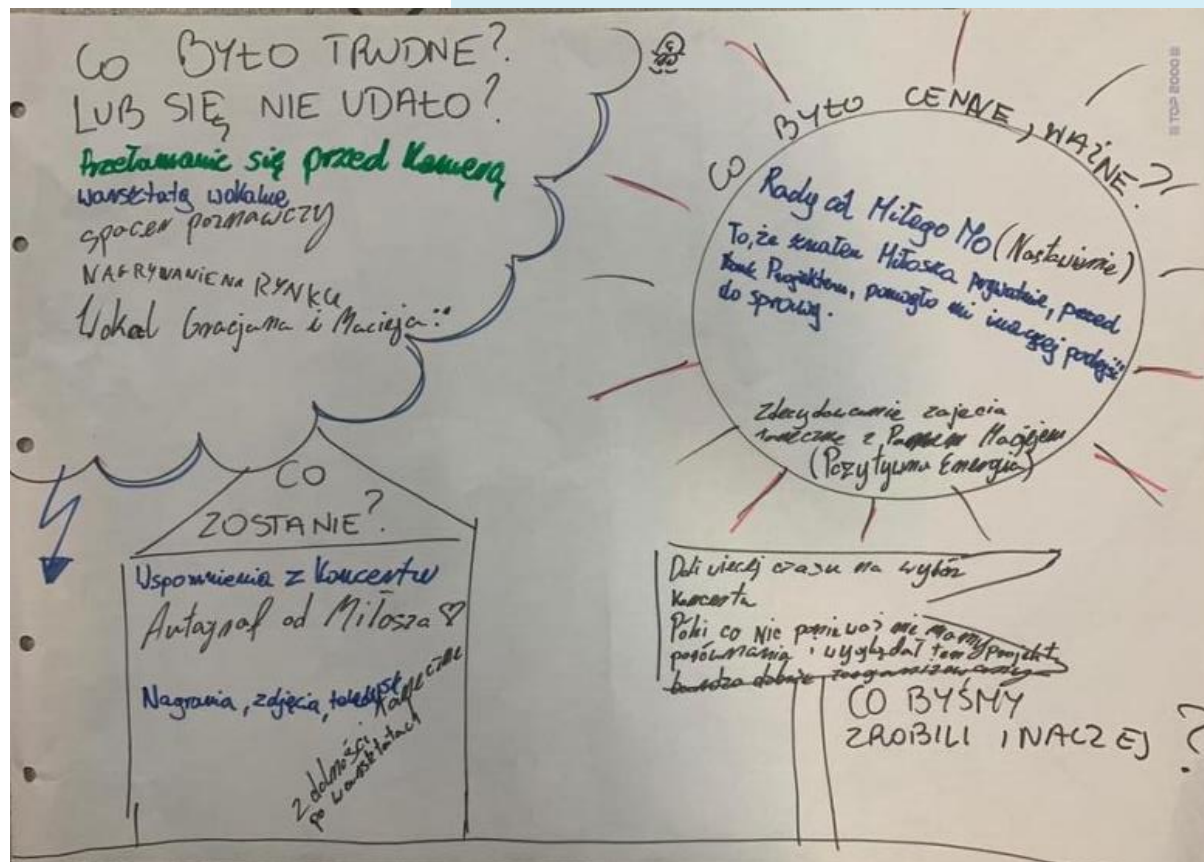
Storytelling – grupa opowiada wspólną historię - jedna osoba zaczyna, kolejna kontynuuje wątek: co się działo, jakie emocje, jacy bohaterowie, miejsca, zwroty akcji.

Przebieg ewaluacji

– scenariusz spotkania

Praca w grupach na flipach – „krajobraz działania”

Przebieg ewaluacji – scenariusz spotkania

Perspektywa - podsumowanie pracy w grupach i moderowana dyskusja na forum.

Pytania pomocnicze:

- Czy taki rodzaj działania był dla Was nowym doświadczeniem?
- Jak określilibyście Waszą rolę w projekcie? Jak się czuliście? Czy chcielibyście wciąż tak działać?
- Czy projekt wpłynął na Wasz sposób spędzania wolnego czasu? Czy coś się zmieniło?

Zakończenie - każdy pisze na kartce słowo, z jakim kończy projekt i wrzuca do pudełka.
Podsumowanie i pożegnanie.

Czego się dowiedzieliśmy?

Co dla młodzieży było najważniejsze?

Luźna, pozaszkolna atmosfera.

Dobrowolność udziału w zajęciach.

Poczucie bezpieczeństwa i nieoceniać w grupie.

Nowe nabyte umiejętności muzyczne i taneczne – nowa zajawka.

Poczucie wpływu na działania.

Co było trudne?

Przełamanie się przed kamerą i mikrofonem, wejście w nowe doświadczenie.

Co pomogło?

Wsparcie od dorosłych prowadzących i partnerska z nimi relacja, oparta na zaufaniu i szacunku

Korzyści dla organizatora:

Wie, jakie zajęcia są atrakcyjne i jak budować zaangażowanie młodzieży, wie, że osiągnął cele, ale dodatkowo wie, co jeszcze jest ważne dla młodzieży i pomaga jej w otwarciu się (atmosfera, nieoceniać, partnerska komunikacja) - może to wprowadzać w innych działaniach.

Korzyści dla uczestników

- Uświadomił sobie, jak ważne jest dla niego poczucie bezpieczeństwa, jak czuje się jako twórca.
- Dowiedział się, jak inni doświadczali bycia w grupie – wzmocnienie relacji.

Jak analizujemy dane?

Uporządkowanie danych po spotkaniu

1. Bazujemy na pytaniach ewaluacyjnych:

- Co było dla ciebie cenne/ważne?
- Co było trudne, lub się nie udało?
- Co pozostanie po projekcie?
- Co zrobiłabyś inaczej?

2. Korzystamy z przygotowanych narzędzi

- one pomagają nam uporządkować dane – flipy, post-ity

3. Grupujemy obszary

- Relacje, bycie w grupie, komunikacja.
- Merytoryka zajęć.
- Forma zajęć.
- Pomysły na dalsze działania.

4. Szukamy podobieństw

Realizacja

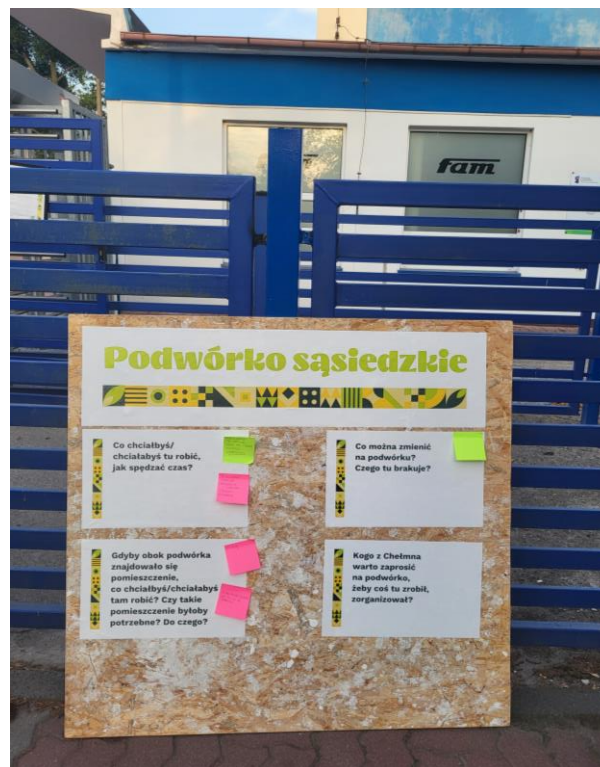
EWALUACJA DZIAŁAŃ PROJEKTU

PRZEPIS NA POLNĄ i Święta Podwórka w Chełmnie

PZR – ewaluacja
wewnętrzna z uczestnikami
projektu

Narzędzie - ankieta
internetowa

Projekt "Przepis na Polną" Święto Podwórka w Chełmnie

Cele ewaluacji

- Czy działanie zrealizowało cele?
- Czy Święto Podwórka stworzyło przestrzeń do integracji?
- Czy zaproponowane zajęcia spełniają oczekiwania?
- Pomysły na inne zajęcia.
- Dalszy rozwój Podwórka.

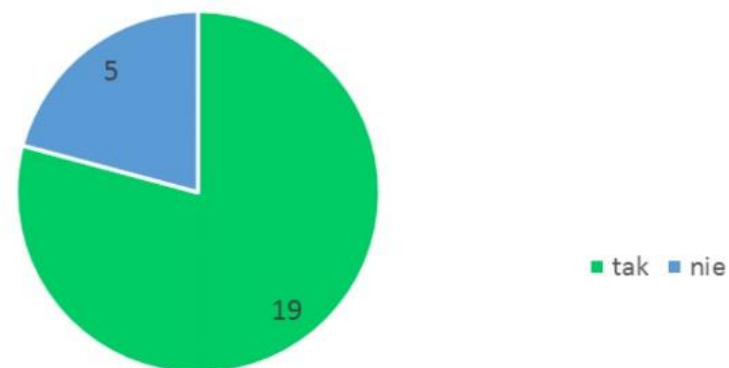
24 osoby wypełniły ankietę

Kto wypełnił ankietę ewaluacyjną?

18 3
i jedna osoba
niebinarna

Czy po raz pierwszy uczestniczysz
w działaniach na Podwórku Sąsiedzkim?

ulica Polna - 2 osoby
sąsiedztwo ulicy Polnej - 6 osób
inne części miasta - 10 osób (i jedna spoza Chełmna)

Jak oceniasz Święto Podwórka Sąsiedzkiego?

* mogłoby być więcej muzyki na żywo - jedyna uwaga dotycząca organizacji

Jeżeli brałeś/brałaś udział we wcześniejszych działaniach na Podwórku Sąsiedzkim, co najbardziej Ci się podobało?

Jakie inne działania, które mogłyby się odbywać na Podwórku Sąsiedzkim, byłyby dla Ciebie interesujące? W czym chętnie weźmiesz udział?

Osoby wypełniające ankietę ewaluacyjną często **wskazywały na znane im działania** - te, które odbywały się podczas Święta Podwórka Sąsiedzkiego albo podczas wcześniejszych wydarzeń organizowanych na Podwórku.

Wyraźna jest **potrzeba zajęć kierowanych do dzieci**.

Zainteresowaniem cieszą się **zajęcia ruchowe oraz różnego rodzaju warsztatowe formy pracy**.

- szydełkowanie
- szycie na maszynie
- spotkania integracyjne
- różne działania warsztatowe
- grill
- gry: karty, "baśka"
- zajęcia z makramy
- joga, rozciąganie
- więcej zajęć dla dzieci
- gimnastyka dla seniorów
- prace manualne z koralikami
- wspólne zajęcia dla dzieci i rodziców (żeby angażować rodziców)
- rękodzieło
- warsztaty zielarskie

Projekt "Przepis na Polną"
i Święto Podwórka w Chełmnie

Ewaluacja działań projektu i pracy zespołowej

Narzędzie:

praca indywidualna, dyskusja

moderowana - spotkanie

wewnętrzne zespołu PZR

i partnerów

Cele ewaluacji

Ewaluacja działań

Ewaluacja współpracy w zespole

Wypracowanie pomysłów na dalsze
działania

Projekt "Przepis na Polną" i Święto Podwórka w Chełmnie

Przebieg:

- każdy pracuje indywidualnie zapisując na kartkach typu post-it odpowiedzi na oba pytania (1 kartka = 1 hasło).
- Dzielimy się na dwie grupy. Osoby w grupach wymieniają się refleksjami, zapisują je przygotowując wspólny flipchart podzielony na dwie części odpowiednio do dwóch pytań.
- Podsumowanie na forum.

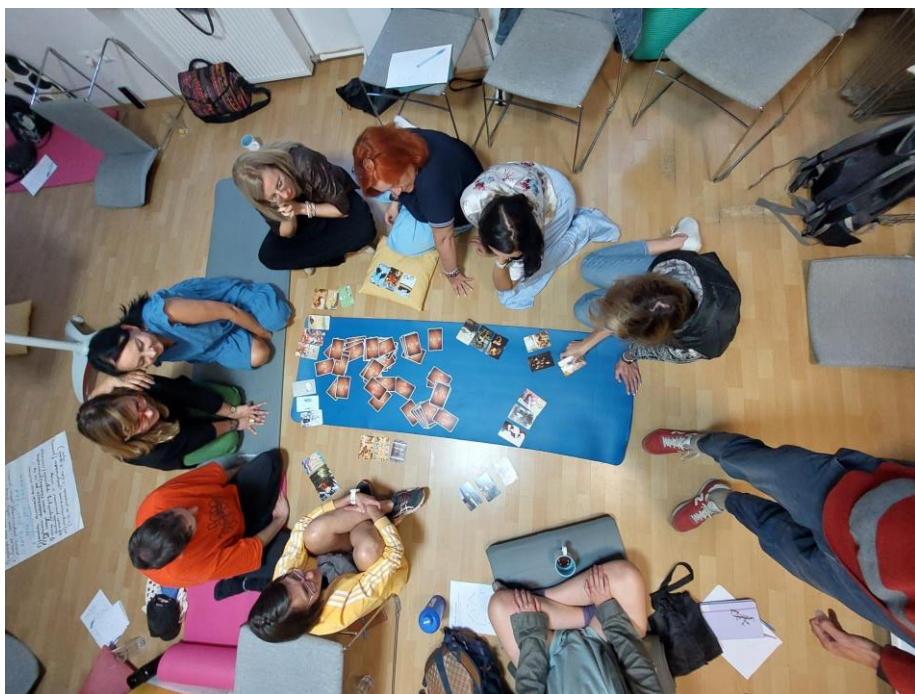

Ewaluacja w zespole

Dyskusja wokół dwóch pytań:

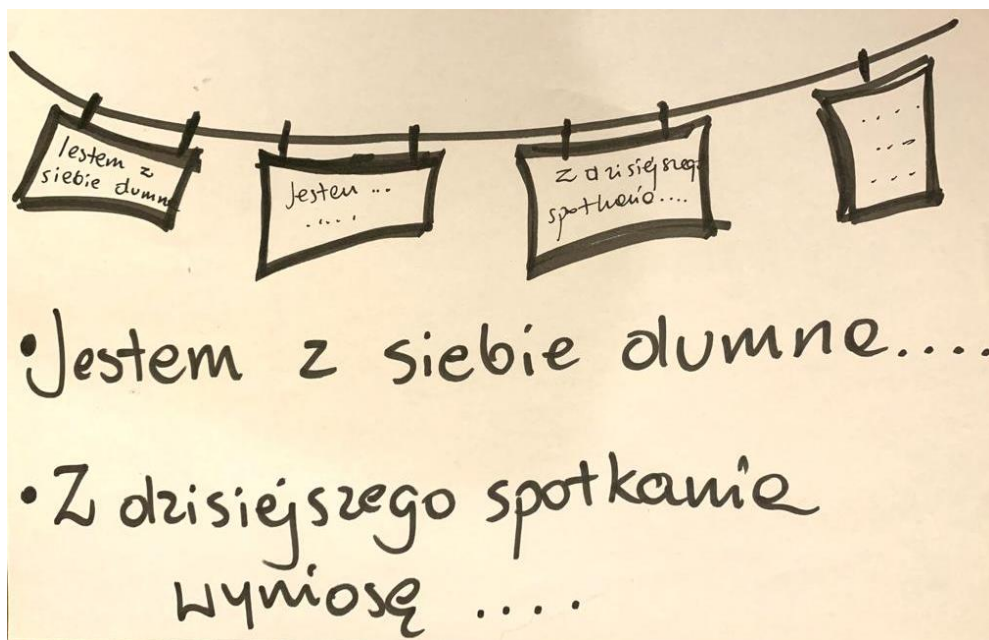
1. Co się udało, co było sukcesem?
2. Co nie zagrało, co można było zrobić lepiej?

- **Karty dixit/lub inne karty** - proponujesz wybranie jednej karty, która pokazuje to, z czym uczestnik kończy spotkanie – symboliczne, pojemne, wieloznaczne, otwierające wyobraźnię i bezpieczne – bo można powiedzieć jedno słowo, a można się rozwinąć w opowieść.

Inne praktyczne przykłady ciekawych metod animacyjno- ewaluacyjnych

- **Pytanie na sznurku** - każda osoba otrzymuje kartkę do wpisania odpowiedzi na jedno pytanie. Wieszamy kartki i proponujemy chętnym przeczytanie.

Inne praktyczne przykłady ciekawych metod animacyjno- ewaluacyjnych

- **Ściana wspomnień** - na dużej kartce papieru przyczepionej do ściany piszemy pytanie... Każda osoba pisze odpowiedź na kartce post it i przykleja ją do ściany. Chętni czytają i - jeśli chcą, rozwijają odpowiedź.

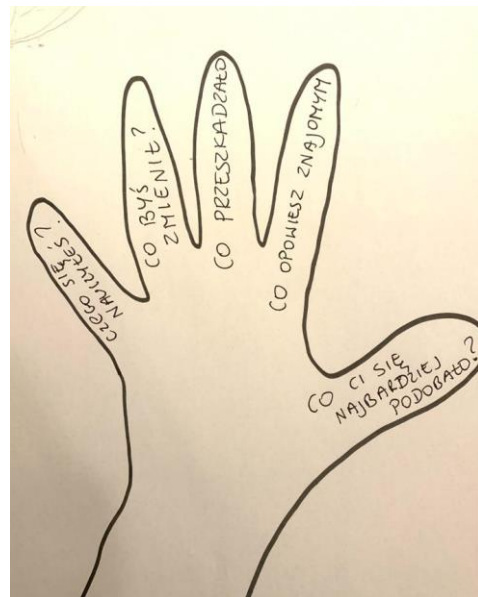

Inne praktyczne przykłady ciekawych metod animacyjno-ewaluacyjnych

- **Dłoń** - przygotowujemy flipchart dłoni z pytaniami na palcach i wieszamy w widocznym miejscu.

Uczestnicy odpowiadają na pytania zamieszczone na palcach. 1 palec - 1 pytanie. Dzielimy się odpowiedziami na forum.

- Co Ci się najbardziej podobało? – Na kciuku.
- O czym opowiesz rodzicom, koledze, koleżance? – Na wskazującym.
- Co Ci się najmniej podobało, przeszkadzało? – Na środkowym.
- Co byś zmienił/a? – Na serdecznym.
- Czego się nauczyłeś/łaś (ew. dowiedziałam/em, co było zaskakujące)? – Na małym.

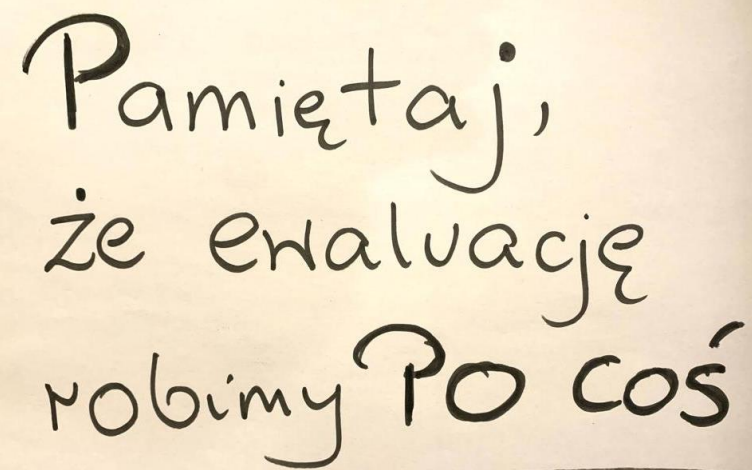

Inne praktyczne przykłady ciekawych metod animacyjno- ewaluacyjnych

Ewaluacja to nie tylko zbieranie danych, ale przede wszystkim wykorzystanie wniosków.

- Wdrożenie zmian w zespole.
- Inne zaplanowanie działań na przyszłość.
- Uważniejsze zabezpieczenie jakiegoś obszaru.
- Zaplanowanie kolejnych działań – pomysły, co zrobić jeszcze, jak rozwijać projekt.

Wdrożenie

Pamiętaj,
że ewaluację
robimy PO COŚ

Jakie są korzyści z ewaluacji?

- Daje informacje – czy nasze działania działają? Czy rozwiązują problemy, odpowiadają na potrzeby naszych uczestników?
- Pomaga się rozwijać - elastycznie zmieniać działania, usprawniać zarządzanie, korygować cele, budować zespół, dbać o komunikację
- Buduje zaufanie i wiarygodność – wasi uczestnicy widzą, że Wam zależy na ich perspektywie, a Wasi partnerzy, że chcecie się rozwijać i efektywnie działać.
- Ma znaczenie przy zdobywaniu funduszy i rozliczaniu grantów - wiarygodność organizacji.
- Korzyść dla uczestnika, uczestniczki – pomaga reflektować się, co dana osoba wyniosła z projektu.

O czym warto pamiętać - podsumowanie

- Zaplanuj ewaluację wraz z innymi działaniami.
- Zdecyduj co, z kim i dla kogo chcesz ewaluować.
- Stwórz listę pytań ewaluacyjnych - czego chcesz się dowiedzieć?
- Pamiętaj, aby kierować się kryteriami skuteczności, trafności, efektywności, trwałości.
- Przygotuj proste narzędzia - zasada KISS.
- Sprawdź, czy robisz ewaluację zaraz po przeprowadzonym działaniu? Jeśli nie - pamiętaj o osadzeniu uczestników w doświadczeniu (np. storytelling).
- Pamiętaj też o korzyści uczestnika - oprócz tego, że ewaluacja jest dla Was, jest też dla niego/dla niej.
- Forma ewaluacji musi być dostosowana do uczestnika – inaczej dla młodzieży, inaczej dla seniorów.
- Na spotkaniach dyskusyjnych - notuj hasłowo.
- Pamiętaj o podsumowaniu i uporządkowaniu danych.
- Wykorzystaj to, czego się dowiesz!

Szybka ewaluacja w praktyce

Napisz na czacie:

dwie rzeczy, które najbardziej zapamiętasz z tego webinaru

Baza wiedzy

- "Ewaluacja z klasą"

<https://www.szkolazklasa.org.pl/materialy/jak-ewaluacja-to-z-klasa/>

https://www.ewaluacja.gov.pl/media/11102/Poradnik_ewaluacji.pdf

- "Zadanie do Spotkanie" - Szkoła STOP

https://stowarzyszeniestop.pl/stop/wp-content/uploads/2020/03/Publikacja_ZADANIE_SPOTKANIE.pdf

- Ewaluacja dla pracowników administracji publicznej

Dziękujemy!

www.maszglos.pl

<https://www.facebook.com/maszglos/>

**Masz
Głos**